

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Simán*

Cím: *Ingyen kenyér*

Forrás: *Az Újság*

Bp.
(Hely)

(Idő) *1920. 7/29* (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *362.54*

Hely

Idő *"1920"*

Személy

Közp. nyomt.

Ingyen kenyér.

(Kevesebb a jelentkező, mint háboruban. — Csak februárig lesz kiosztás. — Ki kap kenyeret.)

— Az Újság tudósítójától. —

Tizenkilenc évvel ezelőtt alapították, tizenkilenc éve annak, hogy jószívű emberek gondoskodásából megalakult az Ingyenkenyér-Egyesület. Most furesa, sőt majdnem lehetetlenség elgondolnunk, hogy a mikor a leggyönyörűbb, ropogósra sült fehér kenyérszeleteket adta a pék két krajczárért, léteztek emberek, a kiknek ez a két krajczár sem volt meg. De így kellett lenni, különben már rég lehuzta volna redőnyeit ez a jótékonyági egyesület.

Ma, a mikor a koronánál kisebb pénzt nem ismerünk, viszont fáradt és cipőtlen lábbal emberek százai vánszorognak a nyomor csimborasszóján, érdekes megtudni, hogy hányan vannak és kik azok, a kik ingyenkenyérért sorba állnak.

Podmaniczky-utca 45 alatt van az elosztó-helyiség. Délután négy órakor kezdik a kiosztást, de már félkettőkor ott látok ácsorogni négy-öt asszonyt. Közülük háromnak kendőbe burkolt gyerek sivalkodik a karján. A disszonáns gyermekkoncert és hanghullámai kísérnek, míg benyitok az irodába, hol az egyesület titkára fogad s kérdéseimre a következőket mondja el:

— Furesa, de így van, hogy ma kevesebb a jelentkező, mint volt a békében, de különösen a háboru első éveiben. Ennek oka egyrészt a szigorú jegyrendszer, másrészt pedig az, hogy megszabott adagot — naponta negyven kenyeret — oszthatunk csak ki. Ez körülbelül négyszáz embernek elég. Ezel szeptember 1914-ben 3000 ember kapott kenyeret naponta. Kötélkordont kellett vonnunk az utcán s több rendőr tartotta fenn a rendet. Hogy ezt a nagy csoportosulást elkerüljük, a háboru tartama alatt még hat kiosztóhelyet létesítettünk a fővárosban, helyi bizottságokkal az élen.

Az 1917/18. évben 289.530 személynek 419.080 adag kenyeret juttattunk 36.643 korona értékben.

A kommun alatt egyesületünket bezárták, a proletárdiktatura után pedig csak ezt a központi elosztót nyithattuk meg, mert a főkokban működő helyi bizottságok tagjai, a kik a kommun alatt sokat szenvedtek s jótékonyágukért csak földözésben részesültek, időközben kiábrándultak a proletárokból. Így nincs önkéntes személyzet, mely vállalná a kiosztás munkáját.

Nem is forszirozzuk, mert fogytán a pénzünk. Egy kenyér nekünk hat korona nyolcvan fillérbe kerül s a negyven szétosztásra kerülő kenyéren kívül huszat az Amerikai Gyermeksegélyező Akció ebédjéhez adunk naponta.

Számításom szerint az ingyenkenyér még februárig tarthatja fenn magát, mert eddigi pénzforszámlainkra, eredményes gyűjtésre, a mai helyzet semmi kilátást nem nyújt. —

Ezeket a lesújtó értesítéseket kapom a hivatalban, s innen kimegyek a tömeg közé, meghallani, hogy mit mond a nép, mert a nép szava az Isten szava.

A nép a sor elején, közepén és végén egyaránt arról beszél, a miről öt éves sorbanállásaim alatt mindenütt egyforma nyilatkozatokat hallottam, hogy tudniillik már igazán nem érdemes élni...

A tömeg nőttön nő. A nyomor százféle módon, száz más és más színű tarka rongyba burkolva képviselteti magát.

Csupa asszony, mindegyik elhozta a gyerekeit (mint később kiderül, nem ok nélkül), s csak elvélve áll a sorba valamely falábú koldus, megrokkant agastyán vagy negyvennyolcvan öreg honvéd.

— Ma, úgy látszik, nem jön rendőr — mondja az egyik.

Ezt a megnyugtató tényét az ügyesebbek mindjárt felhasználják arra, hogy előre furakodjanak, soronkívül beálljanak, nagyszájuskodjanak és veszedkedjenek.

Mikor felhúzzák a redőnyt, épp oly vadul, egymást tiporva és az ököl szent jogán nyomulnak be, mint a hogy ez már régebben divatos nálunk, akár az Opera ruhatáránál, akár a Markó-utcai fogház bejáratánál vagyunk. Ma mindenhová egyforma módon, egyforma tempóban zúdul a nép.

Odabenn aztán fadobogóra, fakorlát közé kerülnek, s itt már esőndben maradnak. Mindenki boldog, a ki bekerült, odalép az ablak alá, a honnan a kenyeret osztják, átadja a kenyérbjegyet, megkapja az öt megillető adagot s a ki az előbb még a legszörnyűbb átkokat szórta összes jelenlévő embertársaira, most egy halk „köszönöm szépen”-nel távozik.

Csak nők, hat éven aluli gyermekek, öreg emberek és rokkantak kapnak kenyeret.

Az egyik asszony állhatatosan kunyerál:
— Tüdőgyulladásban fekszik a kislányom, nem hozhattam el, tessék neki is adni.

— Nem lehet, jó asszony, hiszen tudja, ha magával kivélt tennék, holnap már mindegyiknek tüdőgyulladásban feküdne otthon a gyereke — válaszol a kiosztó. — Azoknak adhatok csupán, a kik itt vannak.

S a kenyérsztás gyorsan halad. Felöltöttek két szeletet adnak, ha gyerekeit is hozta, minden gyerek után még egy szeletet kap.

— Isten áldja meg, a ki ezt ki is találta — szól egy sápadt fiatal asszonyka.

Idősebb hölgyre kerül a sor. Kalap van a fején. Többet szeretne kapni két szeletnél. A jegykezelő felvilágosítja: — Nem lehet, kérem, itt különben is csak szegények kapnak.

A hölgy elpirul, zavartan megigazítja kopottas, szomorú kis kalapját:

— Hiszen tudom, hogy szegények kapnak, azért jöttem én is...

Egy öreg bácsi, ki először van itt, boldogságában, hogy egy heti koplalás után kenyérhez jut, zsirjegyeit adja át kenyérjegy helyett. A tömegben találkozom egy szobalánynyal, ki elárulja, hogy pénzért egész Budapesten nem bírt kenyérhez jutni, most tehát ingyenkenyeret visz haza a nagyságájának.

Háromnegyed ötre elfogyott a kiosztásra szánt mennyiség. Még vannak ugyan várakozók az utcán, de ezek vagy későn jöttek, vagy olyanok, a kik másodszor is odaálltak. A sorbanállók zöme szigorúan törzsközönség, a gyakorlott szemű jegyszedő már ismeri őket és így a másodszori besurranás csak ritkán sikerül.

Hogy azonban az istenadta nép nyomoráról a nagyközönség ne alkosson magának téves fogalmat, nem hallgathatom el azt, a mi az érem másik oldalán van. Pár nap előtt az egyesületben takarítónőt kerestek. *A négyszáz asszony közül egyetlenegy sem jelentkezett.*

Nagy kár, hogy az Ingyenkenyér meg fog szünni, de talán, ha az ácsorgást nem fogják ingyenkenyérrel jutalmazni, a fél kettőtől ötig terjedő időt, a mit eddig az utcán töltött a szegény asszony, rááldozza egy kis munkára s lehetetlen, hogy becsületes munkával ne keresne meg három darab kenyérre valót, a mit most az ácsorgással megkeres.

Simán.